Wspólną cechą układów opisywanych w dziale "Miniprojekty" jest łatwość ich praktycznej realizacji. Na zmontowanie i uruchomienie układu wystarcza zwykle kwadrans. Mogą to być układy stosunkowo skomplikowane funkcjonalnie, niemniej proste w montażu i uruchamianiu, gdyż ich złożoność i inteligencja jest zawarta w układach scalonych. Wszystkie projekty opisywane w tej rubryce są wykonywane i badane w laboratorium AVT. Większość z nich wchodzi do oferty kitów AVT jako wyodrębniona seria "Miniprojekty" o numeracji zaczynającej się od 1000.

Kapacz dręczyciel

Przedstawiamy kolejny układ z serii elektronicznych układów dręczących. Jest to banalny układ, który imituje kapanie wody z niedokręconego kranu lub pękniętej rury, ale tylko w nocy.

Zanim zapoznacie się z opisem nowego układu, który został zaprojektowany przez jednego z konstruktorów AVT, odznaczającego się wyjątkowo łagodnym i nie skłonnym do złośliwości charakterem, powinniście przeczytać poniższe ostrzeżenie i zastanowić się, co naprawdę macie zamiar uczynić z udostępnioną Wam dokumentacją.

Urzadzenie to może bowiem wywierać destrukcyjny wpływ na ludzką psychikę, z doprowadzeniem człowieka do targnięcia się na własne życie włącznie. Epidemia samobójstw, która wystapiła po wynalezieniu i rozpowszechnieniu "kapaczy" spowodowała konieczność zastosowania restrykcji prawnych wobec osób używających tych niehumanitarnych urządzeń. Rozpowszechnienie w Internecie schematów i opisów budowy "kapaczy" wywołało kolejną lawinę dyskusji o konieczności wprowadzenia cenzury ogólnoświatowej Sieci i eliminowania z niej informacji groźnych dla zdrowia i życia ludzi.

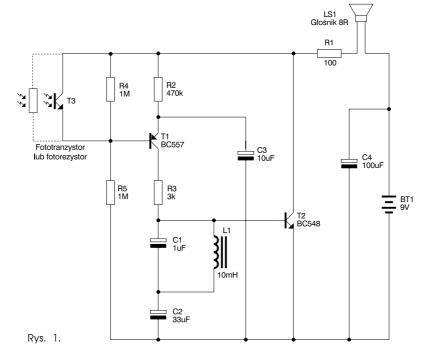
W wielu krajach jest zakazane prawem produkowanie, posiadanie i używanie n "kapaczy dręczycieli". W Stanach Zjednoczonych w Ameryki jest to przestępstwo

W wielu krajach jest zakazane prawem produkowanie, posiadanie i używanie "kapaczy dręczycieli". W Stanach Zjednoczonych Ameryki jest to przestępstwo federalne, ścigane przez FBI i bezlitośnie karane przez sądy. A i polski Kodeks Karny (Art. 184. § 1. "Kto znęca się fizycznie lub moralnie nad członkiem swojej rodziny lub nad inną oso-

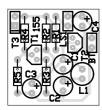
bą.... Jeżeli następstwem czynu jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie albo sprawca działał ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.") nie pozostawia najmniejszych wątpliwości co do legalności stosowania "dręczyciela".

Cóż podczas nocnej ciszy może być bardziej okropnego od odgłosu kapiącej wody z niedokręconego kranu? Ten odgłos potrafi wyciągnąć największego śpiocha z pościeli i skłonić go do natychmiastowego udania się do kuchni lub łazienki i użycia całej siły do dokręcenia nieszczelnego kranu. Jeżeli jednak pomimo sprawdzenia wszystkich kranów niemiły odgłos odezwie się w chwilę po ponownym udaniu się na spoczynek i zgaszeniu światła? To już może nawet największego flegmatyka doprowadzić do furii! Dręczonego czeka kolejna inspekcja kranów, dokręcanie już i tak zamknietych dopływów wody i triumfalny powrót do łóżka. Teraz już nic nie będzie kapać, można iść spać. Torturowany osobnik gasi światło i już zamyka oczy, kiedy znowu... kap... kap... kap...

Jeżeli "dręczyciel" jest dobrze ukryty, a uprzednio zaopatrzony został w baterię dobrej jakości, to zabawa ta-

Elektronika Praktyczna 6/99

Rys. 2.

ka może trwać całe dnie (właściwie noce, bo "kapacz" działa tylko w ciemności), tygodnie, a nawet miesiące, jeżeli oczywiście katowany nieszczęśnik nie powiesi się przedtem na pasku od zegarka! Można przewidzieć nawet znacznie drastyczniejsze reakcje ofiary takiego współcześnego kata: w przypływie rozpaczy może ona kazać wykonać generalny remont kuchni lub łazienki, przypuszczając, że źródło kapania znajduje się w rurach umieszczonych wewnątrz ściany!

Jeżeli już przezwyciężymy opory moralne i zdecydujemy się na budowę "kapacza dręczyciela", to okaże się, że układ ten jest wręcz dziecinnie prosty w budowie i nie wymaga jakiegokolwiek uruchamiania, ale za to otwiera szerokie pole do eksperymentów z dobieraniem wartości elementów w celu uzyskania jak najlepszego efektu akustycznego. Także koszt budowy "dręczyciela", urządzenia o charakterze wyjątkowo "jednorazowym", jest bardzo niski, co pozwoli na zbudowanie całej serii takich układów, równie niebezpiecznych jak broń nuklearna czy gazy bojowe.

Opis układu

Schemat elektryczny "dręczyciela" pokazano na rys. 1. Dawno chyba nie widzieliśmy tak prostego układu, w dodatku zbudowanego wyłącznie na tranzystorach. Jego działanie można omówić w paru słowach. Jeżeli fototranzystor T3 jest oświetlony, to baza tranzystora T1 zwierana jest z jego emiterem i układ pozostaje w stanie spoczynku. Pobór prądu jest w tym stanie pomijalnie mały. Jeżeli natomiast umieścimy układ w ciemnym pomieszczeniu, to tranzystor T1 zacznie przewodzić i rozpocznie się ładowanie kondensatorów C1 i C2. Po pewnym czasie, określonym pojemnością kondensatorów i rezystancją R2, rosnące napięcie na kondensatorach spowoduje przewodzenie tranzystora T2. W obwodzie C1 i L1 powstaną oscylacje, dające charakterystyczny, podobny do odgłosu padającej kropli wody dźwiek w głośniku. Po rozładowaniu kondensatorów tranzystor T2 przestaje przewodzić i cały proces rozpoczyna się od poczatku.

Wartości elementów pokazane na schemacie nie są krytyczne. Prawie wszystkie z nich możemy zmieniać, starając się uzyskać jak najlepszy efekt dźwiękowy. Możemy także zastąpić fototranzystor fotorezystorem, a także eksperymentować z wartością indukcyjności dławika L1.

Montaż i uruchomienie

Na rys. 2 pokazano rozmieszczenie elementów na płytce drukowanej. Montaż układu nie wymaga jakiegokolwiek komentarza, natomiast jego ostateczne wykończenie i ewentualne obudowanie zależeć będzie od charakteru miejsca, w jakim dręczyciel zostanie umieszczony. Musimy przewidzieć, że układ wraz z głośniczkiem musi być dobrze ukryty, ale jednocześnie jego fotoelement musi być oświetlany światłem palącym się w pomieszczeniu (najczęściej w łazience lub w kuchni). Zauważyłem także jedno, interesujące zjawisko: najlepsze efekty akustyczne uzyskuje się po umieszczeniu głośniczka wewnątrz jakiegoś naczynia, np. szklanki lub dzbanka. Stwarza to dodatkowe możliwości ukrycia dręczyciela, ponieważ w łazienkach i kuchniach zwykle jest sporo takich na co dzień nie używanych przedmiotów.

Dobrym miejscem na ukrycie naszego narzędzia tortur mogą być także najrozmaitsze ekrany i przegrody osłaniające w kuchniach i ła-

WYKAZ ELEMENTÓW

Rezystory

R1: 100Ω R2: $470k\Omega$

R3: 3kΩ

R4, R5: 1MΩ

Kondensatory

C1: 1µF/16V

C2: $33\mu F/16V$ C3: $10\mu F/16V$

C3: 10μF/16V C4: 100μF/16V

Półprzewodniki

T1: BC557

T2: BC548

T3: fototranzystor lub

fotorezystor

Różne

LS1: miniaturowy głośnik lub słuchawka telefoniczna

L1: dławik 10mH

Płytka drukowana wraz z kompletem elementów jest dostępna w AVT - oznaczenie AVT-1230.

zienkach instalacje hydrauliczne. Staranne ukrycie (pamiętajmy o zapewnieniu fotoelementowi dobrej "widoczności") "dręczyciela" w takim miejscu pozwala mieć nadzieję, że będzie on pracował i dręczył ofiary przez wiele dni, a może nawet i tygodni.

Układ powinien być zasilany napięciem stałym o wartości ok. 9VDC, co sugeruje zastosowanie baterii, najlepiej alkalicznej, dobrej jakości.

ZR